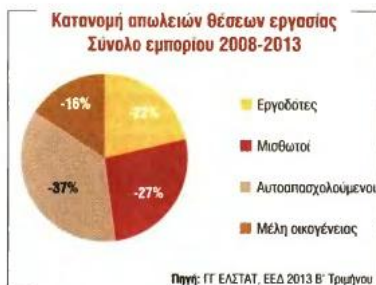

Η κρίση θέτει εκτός εργασίας τους ιδιοκτήτες εμπορικών

Βαρύτερο το τίμημα για τους επιχειρηματίες

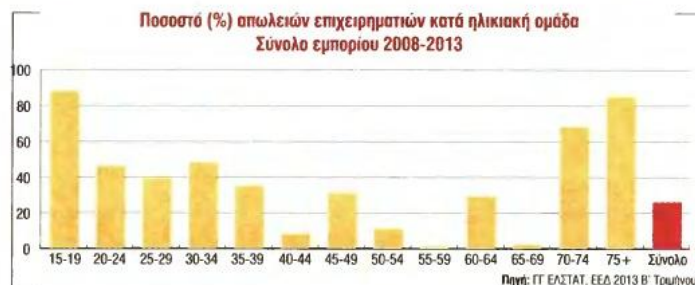
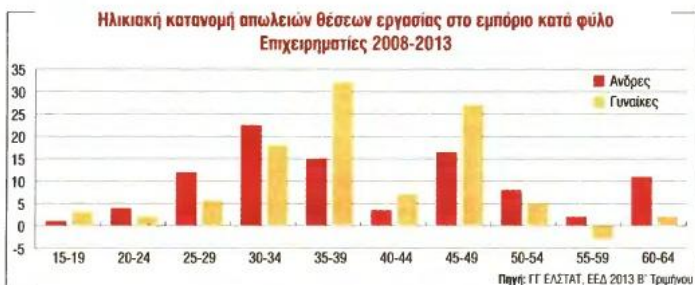
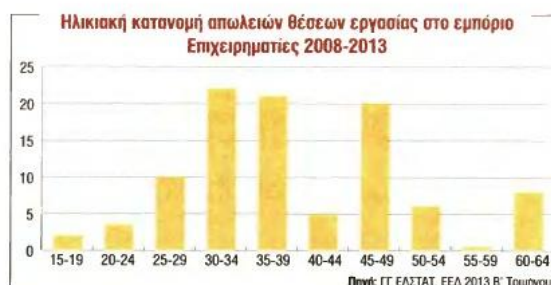
ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ακριβό, σε όρους επιχειρηματικότητας και απασχόλησης, αποδεικνύεται το τίμημα που καταβάλλει ο εμπορικός τομέας τα χρόνια της βαθιάς ύφεσης, καθώς όπως προκύπτει από την έρευνα του Ινστιτούτου Εμπορίου και Υπηρεσιών της ΕΣΣΕ, ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των χαμένων θέσεων απασχόλησης, αφορά τους ίδιους τους εργοδότες και τους αυτοαπασχολούμενους, που αναγκάστηκαν να βάλουν λουκέτο στις επιχειρήσεις τους. Ειδικότερα, στο συγκεκριμένο τομέα, από το 2008 έως και το δεύτερο τρίμηνο του 2013, έχουν χαθεί περισσότερες από 176 χιλιάδες θέσεις απασχόλησης, εκ των οποίων οι 38.000 είναι εργοδότες, οι 45.000 αυτοαπασχολούμενοι, οι 65.000 μισθωτοί και οι 28.000 συμβοθούντα μέλη. Διαπιστώνεται συνεπώς, ότι σε αντίθεση με την υπόλοιπη οικονομία, που οι απώλειες κατανέμονται κυρίως εις βάρος της μισθωτής εργασίας, στο εμπόριο το μεγαλύτερο ποσοστό απωλειών έχει αναληφθεί από τον επιχειρηματικό κόσμο. [ΣΕΛ. 3]

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ • ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

	2008	2013	Απώλειες θέσεων εργασίας 2008-2013
Εργοδότες	106,6	68,5	-38,1
Αυτοαπασχολούμενοι	219,4	174,4	-45,0
Μισθωτοί	439,3	374,2	-65,1
Συμβολοδούτα μέλη	67,3	39,1	-28,2
Σύνολο	832,6	656,2	-176,4

Πηγή: ΓΓ ΕΛΣΤΑΤ, ΕΕΔ 2013, Β' τριμήνου

Χάθηκαν 176.000 θέσεις στο εμπόριο

Έρευνα του Ινστιτούτου της ΕΣΣΕ για το διάστημα από το 2008 έως το β' τρίμηνο του 2013

■ Ιδιαίτερα ακριβό, σε όρους επιχειρηματικότητας και απασχόλησης, αποδεικνύεται το τμήμα που καταβάλλει ο εμπορικός τομέας τα χρόνια της βαθιάς ύφεσης, καθώς, όπως προκύπτει από την έρευνα του Ινστιτούτου Εμπορίου και Υπηρεσιών της ΕΣΣΕ, ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των απολεσθέντων θέσεων απασχόλησης αφορά τους ίδιους τους εργοδότες και τους αυτοαπασχολούμενους, που αναγκάστηκαν να βάλουν λουκέτο στις επιχειρήσεις τους.

ΣΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ τομέα, από το 2008 έως και το δεύτερο τρίμηνο του 2013 έχουν χαθεί περισσότερες από 176 χιλιάδες θέσεις απασχόλησης, εκ των οποίων οι 38.000 είναι εργοδότες, οι 45.000 αυτοαπασχολούμενοι, οι 65.000 μισθωτοί και οι 28.000 συμβολοδούτα μέλη.

Προκύπτει συνεπώς ότι, σε αντίθεση με την υπόλοιπη οικονομία όπου οι απώλειες καταλαμβάνει κυρίως εις βάρος της μισθωτής εργασίας, στο εμπόριο το μεγαλύτερο ποσοστό απωλειών έχει αναληφθεί από τον επιχειρηματικό κόσμο (εργοδότες και αυτοαπασχολούμενοι). Αυτό σημαίνει ότι η κρίση στο εμπόριο έχει λάβει τη μορφή κυρίως της διακοπής λειτουργίας των εμπορικών

επιχειρήσεων καθώς οι απώλειες θέσεων εργασίας επιχειρηματιών (εργοδοτών και αυτοαπασχολούμενων) φθάνουν το 47% των συνολικών απωλειών του κλάδου, και σ' αυτό το ποσοστό πρέπει να προστεθεί και ένα ποσοστό της τάξεως του 16% απώλειες που προέρχονται από τα συμβολοδούτα και μη αμειβόμενα μέλη της οικογένειας του επιχειρηματία. Τα ποσοστά αυτά μεταφράζονται σε 75.000 έως 80.000 απώλειες επιχειρηματιών μονάδων στον κλάδο.

Σε σχέση με το φύλο, στους άνδρες οι απώλειες θέσεων επιχειρηματικότητας φθάνουν το 72,1% των συνολικών απωλειών. Αντιθέτως, στις γυναίκες οι απώλειες συγκεντρώνονται κυρίως στο χώρο της μισθωτής εργασίας (52,9% των συνολικών απωλειών των γυναικών απωλειών).

Σε ό,τι αφορά την ηλικιακή κατανομή των απωλειών θέσεων εργασίας από τους επιχειρηματίες, η έρευνα αποκαλύπτει υψηλό ποσοστό στις ηλικίες κάτω των 40 ετών. Περίπου το 56,4% των συνολικών απωλειών συγκεντρώνεται στις ηλικίες κάτω των 40 ετών, ενώ ιδιαίτερα αυξημένη είναι και η συμμετοχή της ηλικιακής ομάδας μεταξύ 45 και 50 ετών. Η κρίση της ελληνικής οικονομίας δεν έχει πλήξει μόνο τις νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες, αλλά και τις περισσότερο ώριμες επιχειρηματικές προσπάθειες.

Αν εξαιρεθούν οι ηλικίες άνω των 70 ετών, για τις οποίες η απομάκρυνση από την άσκηση της επιχειρηματικότητας οφείλεται στην ηλικία, και το αναμενόμενο πολύ υψηλό ποσοστό αποτυχίας των νέων κάτω των 20 ετών, ο κίνδυνος υπερβαίνει το 40% για τις ηλικίες κάτω των 30 ετών και διαμορφώνεται σε μέγεθος άνω του 30% για

Κοινωνικά κριτήρια

Το πρότυπο των μεταβολών στην απασχόληση στις ηλικίες κάτω των 60 ετών και η διαφοροποίηση κατά φύλο που εμφανίζεται στο πρότυπο αυτό οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τόσο οι απολύσεις όσο και οι προσλήψεις στον κλάδο του εμπορίου λαμβάνουν υπόψη και την ατομική κατάσταση του μισθωτού. Οι νεότερες ηλικίες απομακρύνονται, ενώ ενισχύεται η παρουσία ανδρών σχετικά ώριμης εργασιακής ηλικίας, κατηγορία που κοινωνικά θεωρείται ότι αντιμετωπίζει αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις. Το αποτέλεσμα αυτό ενισχύεται από τον περιορισμό στην κινητικότητα των εργαζόμενων μισθωτών, καταδεικνύοντας σε ένα βαθμό ότι οι εργοδότες στο εμπόριο ασκούν μια ορισμένη κοινωνική πολιτική, επιλεκτικού χαρακτήρα.

τις ηλικίες κάτω των 50 ετών -με εξαίρεση την ηλικιακή ομάδα 40-45 ετών η οποία εμφανίζει ανθεκτικότητα όσον αφορά την απασχόληση.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η ανάλυση των εξελίξεων κατά τον τελευταίο χρόνο (2012-2013) παρουσιάζει ορισμένες διαφοροποιήσεις, οι οποίες όμως ενδέχεται να αποδειχθούν φαινομενικές. Μια θετική διαφοροποίηση είναι ότι σε ορισμένες ηλικιακές ομάδες παρουσιάζεται αύξηση της απασχόλησης των επιχειρηματιών, γεγονός που ανατρέπει τη γενικευμένη υποχώρηση που εμφανίζεται σε όλη την περίοδο 2008-2013. Αυτό θα μπορούσε να εκληφθεί ως ευόμιστο σημείο μιας ενδεχόμενης ανάκαμψης της απασχόλησης του κλάδου. Ωστόσο, η συγκέντρωση της αύξησης της απασχόλησης σε ορισμένες ηλικιακές ομάδες, σε συνδυασμό με την υποχώρηση που εμφανίζεται στις λοιπές ηλικιακές ομάδες μετράζει σημαντικά την αισιοδοξία, διότι:

- Πρώτον, επιβεβαιώνεται η συγκεν-

τρωση των απωλειών στις ηλικίες κάτω των 40 ετών, αλλά και η εμφάνιση υψηλού ποσοστού απωλειών στην ηλικιακή ομάδα που χαρακτηρίζεται με σχετικά υψηλή σταθερότητα απασχόλησης, δηλαδή στην ηλικία 40-44 ετών.

• Δεύτερον, η διάρκεια της περιόδου είναι μικρή (ένα έτος) για να διαπιστωθεί η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και των αντίστοιχων θέσεων εργασίας. Το ποσοστό «θανάτου» των επιχειρήσεων εκδηλώνεται κυρίως μετά το πρώτο έτος λειτουργίας και μέχρι το τρίτο έτος σε ομαλές συνθήκες της αγοράς.

Σημειώνεται ότι η ανάλυση των ροών προς την επιχειρηματικότητα στο εμπόριο κατά το διάστημα 2012 - 2013 μάλλον επιβεβαιώνει την επιφυλακτική τοποθέτηση. Πρόκειται για αριθμητικά πολύ μικρές ροές, προερχόμενες κυρίως από ανέργους (σχεδόν το 90%), άτομα που μόλις τελείωσαν μια βαθμίδα εκπαίδευσης και γυναίκες ασχολούμενες με τα οικιακά καθήκοντα.

Ουσιαστικά έχουμε -στη μικρή αυτή κλίμακα- μια εξαναγκασμένη επιλογή

επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς εναλλακτικές δυνατότητες δεν υπάρχουν. Η ανάληψη επιχειρηματικής δράσης μοιάζει ως καταφυγή πριν από την επιλογή της μετανάστευσης -για τα άτομα νεαρής ηλικίας. Το κόστος της επιλογής αυτής για τον επιχειρηματία και την οικογένεια είναι δύσκολο να αποτιμηθεί, αλλά δεν είναι ασήμαντο σε περίπτωση αποτυχίας.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχει μια ηλικιακά καθυστερημένη εκδήλωση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε ηλικίες άνω των 45 ετών, η οποία προέρχεται κυρίως από πρώην μισθωτούς και νοικοκυρές. Και στην περίπτωση αυτή η έλλειψη εναλλακτικών προοπτικών απασχόλησης και η αναπήλωση ενός μέλους της οικογένειας (συζύγου) στην άσκηση των επιχειρηματικών καθηκόντων αποτελούν τους κυρίους λόγους για την εμφάνιση αυτών των πολύ μικρών ροών προς το εμπόριο.

Την ίδια στιγμή οι απώλειες θέσεων εργασίας μισθωτών εργαζομένων στο εμπόριο περιορίζονται σε άτομα ηλικίας κάτω των 40 ετών, άνδρες και γυναίκες, με τους ρυθμούς μείωσης της γυναικείας απασχόλησης να είναι αισθητά υψηλότεροι. Αντιθέτως, στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες η απασχόληση μισθωτών αυξάνεται ή μένει σχετικά σταθερή (γυναίκες ηλικίας 40- 55 ετών). Η απασχόληση των ανδρών μειώνεται σημαντικά για τα άτομα άνω των 60 ετών, ενώ η γυναικεία απασχόληση αυξάνεται, επίσης σημαντικά, για τις γυναίκες άνω των 55 ετών. Η αύξηση αυτή πρέπει να αποδοθεί κυρίως στην αλλαγή των προϋποθέσεων για συνταξιοδότηση και επομένως στη μεγαλύτερη διάρκεια παραμονής των γυναικών στη δομή της απασχόλησης. [SD-8351728]